

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

ÚZEMNÍ ODBORNÉ
PRACOVÍŠTĚ
V TELČI

TISKOVÁ ZPRÁVA

O Cenu NPÚ Patrimonium pro futuro budou bojovat dva počiny z Kraje Vysočina

Telč, 20. června 2024

V letošním roce probíhá již jedenáctý ročník Ceny Národního památkového ústavu Patrimonium pro futuro, jejímž cílem je vyzdvihnout zásluhy o záchranu kulturních památek, významné objevy a nálezy, příklady kvalitních oprav či restaurování a úspěšné prezentace kulturního dědictví. Za Kraj Vysočina soutěží dva nominované počiny, které navrhlo územní odborné pracoviště Národního památkového ústavu v Telči: Restaurování kaple sv. Petra a Pavla v Bílém Kameni (okres Jihlava) a Obnova a zpřístupnění zámku Červená Řečice veřejnosti. Do 30. září bude mít široká veřejnost možnost zvolit si svého favorita v online hlasování Památky děkují.

Restaurování kaple sv. Petra a Pavla v Bílém Kameni

Volně stojící kaple sv. Petra a Pavla z 18. století je symbolem i dominantou malé obce Bílý Kámen na Jihlavsku. Po dlouhé roky byla udržována víceméně neodborně a bez komplexního přístupu a v posledních letech se nacházela v havarijním stavu. Obnovena byla s cílem pro umělecko-historické hodnoty objektu s maximálním využitím dobových materiálů a technologií.

Návesní kaple z konce 18. století je vystavěna na čtvercovém půdorysu, vrcholem stanové střechy je malá čtyřboká zvonice. Ve výchozím stavu před komplexní obnovou byl objekt silně zvlhčený, venkovní fasáda byla cementová a ochuzená o původní architektonickou hodnotu, střešní krytina byla plechová a interiér byl ve větší míře přebílený. Neprodyšná cementová fasáda udržovala vlhkost ve zdivu, což způsobilo jeho silnou degradaci a statické narušení – během oprav se zřítily část korunní římsy. Staticky byla silně narušená i klenba kaple, což mělo negativní vliv i na omítkové vrstvy s původní výmalbou. V prvních fázích obnovy byla zajištěna narušená klenba a obnovena střešní krytina včetně zvoničky v původním krytí, nevzhledný plech byl nahrazen šindeli. Dále proběhlo odvlhčení objektu a podle historických fotografií byly obnoveny původní zdobné prvky fasády. V poslední etapě v roce 2023 byla na základě stratigrafických průzkumů celoplošně odhalena původní bohatá výmalba interiéru, zafixovaná, plně retušovaná a rekonstruovaná do původní podoby z doby svého vzniku. Restaurování provedl akademický malíř Jan Knor, který při práci vedl studenty restaurátorské školy.

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

ÚZEMNÍ ODBORNÉ
PRACOVÍŠTĚ
V TELČI

„Obec Bílý Kámen projevila nejenom ochotu a nadšení pro samotnou obnovu památky, zasadila se o pokračování obnovy jako celku, včetně hodnotných detailů“, konstatuje ředitel územního odborného pracoviště Národního památkového ústavu v Telči Libor Karásek.

Původním cílem prací bylo technické zajištění kritického stavu památky. Díky vstřícnosti a nadšení všech zúčastněných stran však práce pokračovaly i vizuálním zvelebením a obnovou původní podoby kaple z doby svého vzniku. Historická památka se tak může prezentovat ve své kráse a podobě, nadále sloužit svému účelu a být symbolem a dominantou malé obce.

Nominuje NPÚ, ÚOP v Telči.

Na cenu NPÚ v kategorii *Restaurování* je navržena obec Bílý Kámen, zastoupená starostou Bc. Radimem Kriegsmannem.

Obnova a zpřístupnění zámku Červená Řečice veřejnosti

Areál renesančního zámku pevnostního typu s mimořádně pozoruhodným a téměř kompletně dochovaným opevněním nemá v rámci raně novověké architektury na našem území žádné analogie. V druhé polovině 20. století se však postupně vlivem řady okolností dostal do havarijního stavu. Až v roce 2008 s příchodem nového vlastníka mohla být nastoupena cesta k jeho záchraně.

Hodnota zámeckého areálu spočívá v dochované hmotné podstatě památky. Zámek s převažujícím renesančním a barokním členěním je významným dokladem proměny staršího středověkého sídla na rezidenci zámeckého typu, k níž došlo v 16. století. Typická je výzdoba figurálním sgrafitem, završení budov vysokými renesančními štíty či lemování oken a dveří profilovaným kamenným ostěním. Zámek v Červené Řečici se tak řadí mezi naše nejvýznamnější stavby z tohoto období.

V roce 1948 přešel zámek do rukou státu a až do roku 1990 byl ve správě MNV využíván účelově a chátral. Jeho záchranu komplikoval nezáměr vlastníka, zatížení majetku vysokými dluhy a situaci ztěžovala také skutečnost, že pozemky pod zámkem byly předmětem dlouho neřešených církevních restitucí. V havarijním stavu a zadlužený vysokými úvěry jej v roce 2008 získal současný vlastník, který dokázal vyřešit velmi obtížnou ekonomickou i právní situaci zámku tak, že bylo možné jej začít postupně obnovovat a žádat o dotační prostředky z národních dotačních titulů i díky spolufinancování z EU. Pro své mimořádné hodnoty se zámek stal v roce 2014 národní kulturní památkou.

V naprosto zdevastovaném areálu byly bezodkladně zahájeny záchranné práce na odstranění havarijního stavu. V roce 2016 přistoupil majitel, díky získání větších finančních prostředků z evropských fondů, k rozsáhlé obnově exteriérů i interiéru obytného křídla zámku, byla restaurována sgrafitová výzdoba vnějších fasád budov na 1. nádvoří a obnoven i vstupní most.

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

ÚZEMNÍ ODBORNÉ
PRACOVÍŠTĚ
V TELČI

„Zámek byl v roce 2023 poprvé ve své historii otevřen veřejnosti a jeho obnovená část je prezentována jako letní sídlo vysokých církevních hodnostářů. Nabízí jednu prohlídkovou trasu přibližující návštěvníkům pohled nejenom do soukromí vysokých církevních hodnostářů, ale seznamuje je i s dobovým prostředím církve. Vrcholem prohlídky je interiérový videomapping, kdy je pomocí nejnovějších audiovizuálních technologií vyprávěn příběh stavebního vývoje této výjimečné památky“, sdělil ředitel územního odborného pracoviště Národního památkového ústavu v Telči Libor Karásek.

Vlastníci ve svém úsilí nepolevují a se začátkem nové sezóny byla otevřena další expozice v hospodářském zázemí zámku, věnovaná historii morových ran v Čechách a na Moravě.

Nominuje NPÚ, ÚOP v Telči.

Na cenu NPÚ v kategorii *Prezentace a popularizace* jsou navrženy družstvo Zámek Šebestián, zastoupené Ing. Danielem Davidem, Jiřím Moškořem a Ing. Vladimírem Moškořem, dále tým zapsaného ústavu Památky Plus, z. ú., a tým Lightside, s. r. o.

Cenu Národního památkového ústavu Patrimonium pro futuro s podtitulem Společenské ocenění příkladů dobré praxe vyhlašuje a uděluje NPÚ od roku 2014. Jejím cílem je ukázat, co se v oblasti památkové péče podařilo, a ocenit ty, kteří se o to přičinili.

Do 30. září 2024 bude mít široká veřejnost možnost zvolit si svého favorita v online hlasování Památky děkují. Ceny Národního památkového ústavu *Patrimonium pro futuro* budou slavnostně vyhlášeny a předány **15. listopadu na Nové scéně Národního divadla v Praze.**

Více informací o ceně a o hlasování veřejnosti [zde](#).

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Telči je jedním ze čtrnácti krajských pracovišť NPÚ. Jeho úkolem je naplňovat v Kraji Vysočina poslání odborné instituce památkové péče dané zákonem o státní památkové péči, např. zpracovávat odborné podklady pro rozhodnutí výkonných orgánů, poskytovat konzultace a odbornou pomoc vlastníkům kulturních památek při jejich obnovách a sledovat stav památkového fondu na území kraje. Pracoviště v Telči také zpracovává návrhy na prohlášení věcí či objektů za kulturní památky a podílí se následně na jejich evidenci. Spravuje dokumentační sbírky plánů, fotografií a dalších odborných podkladů ke kulturním památkám, vede veřejně přístupnou knihovnu, organizuje cyklus přednášek Rodinné stříbro – Památky kolem nás a provádí archeologické průzkumy. Další informace najdete na www.npu.cz/uop-telc.

Kontakt: Iлона Ampapová, prezentace a práce s veřejností, NPÚ ÚOP v Telči, 724 663 511, e-mail: ampapova.ilona@npu.cz